

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΠΕΤΗΡΙΔΑ
ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ
ΤΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ

ΔΩΔΩΝΗ

ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ

ΜΝΗΜΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ Ι. ΝΙΚΟΛΑΪΔΟΥ

ΤΟΜΟΣ ΤΡΙΑΚΟΣΤΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΣ

ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2005

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ Ι. ΝΙΚΟΛΑΪΔΟΥ

ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

τ. ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ

ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ ΜΕΛΕΤΩΝ ΙΟΝΙΟΥ ΚΑΙ ΑΔΡΙΑΤΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ

ΣΥΝΤΑΚΤΡΙΑ ΤΗΣ ΕΤΗΣΙΑΣ ΕΚΔΟΣΗΣ «ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ»

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ
ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ Ι. ΝΙΚΟΛΑΪΔΟΥ
(1943 – 2004)

Η Ελευθερία Ιωάννου Νικολαΐδου (3/12/1943–11/12/2004) γεννήθηκε στη Βίτσα Ζαγορίου. Η μητέρα της ήταν δασκάλα και ο πατέρας της έφθασε τον βαθμό του Επιθεωρητή της Στοιχειώδους Εκπαίδευσης, ήταν από τα ιδρυτικά μέλη της Εταιρείας Ηπειρωτικών Μελετών και διακρίθηκε ως ιστορικός και λογοτέχνης. Αποφοίτησε από το Γυμνάσιο Θηλέων Ιωαννίνων το 1961, με βαθμό άριστα. Στη συνέχεια έδωσε εξετάσεις στη Ζωσιμαία Παιδαγωγική Ακαδημία Ιωαννίνων, από την οποία αποφοίτησε το 1963 με βαθμό άριστα. Κατά το ακαδημαϊκό έτος 1963-1964 γράφτηκε στην Πάντειο Σχολή και παρακολούθησε τα μαθήματα του πρώτου έτους, ενώ το 1964, εισήλθε στη Φιλοσοφική Σχολή του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων. Αποφοίτησε το 1969, παίρνοντας πτυχίο με βαθμό άριστα από το Τμήμα Μέσων και Νέων Ελληνικών Σπουδών. Τόσο κατά τη φοίτησή της στο Γυμνάσιο, όσο και κατά τη διάρκεια των σπουδών της στην Ζωσιμαία Ακαδημία και στη Φιλοσοφική Σχολή ήταν υπότροφος του Ιδρύματος Κρατικών Υποτροφιών.

Το 1970 διορίστηκε ως βοηθός στην τότε έδρα της Ιστορίας των Νεωτέρων Χρόνων της Φιλοσοφικής Σχολής Ιωαννίνων. Το Νοέμβριο του 1979, ύστερα από την εκπόνηση και έγκριση της διδακτορικής της διατριβής με το βαθμό άριστα, πήρε το βαθμό της επιμελήτριας στην ίδια έδρα.

Με την εφαρμογή του νόμου για τα ΑΕΙ κατατάχθηκε στην κατηγορία του λέκτορα, τον Απρίλιο του 1984 εξελέγη επίκουρος καθηγήτρια, ενώ τον Οκτώβριο του 1985 εξελέγη στη βαθμίδα του Αναπληρωτή Καθηγητή. Τον Δεκέμβριο του 1989 εξελέγη στη βαθμίδα του Καθηγητή.

Εργάστηκε αδιάλειπτα και με ιδιαίτερη αφοσίωση σε όλους τους τομείς της Εταιρείας Ηπειρωτικών Μελετών και το διάστημα 2001 – 2004 διετέλεσε πρόεδρος της.

ΕΡΓΟΓΡΑΦΙΑ

- «Ο Δημήτριος Μάρκου Μπότσαρης (1814-1871) και η ανέκδοτη αλληλογραφία του με τον κυβερνήτη Καποδίστρια», *ΔΩΔΩΝΗ*, τ. 2 (1972), σσ. 371-474.
- *Το Αρχείο Ιωάννου Λάππα και Αντιγόνης Τζαβέλλα (1912-1913) και η απελευθέρωση των Ιωαννίνων*, Ιωάννινα 1975.
- «Ο Ελληνικός Εθνικός Σύλλογος Κοσσυφοπεδίου», *ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΑ*, τ. 6 (1976), σσ. 39-58.
- *Ξένες προπαγάνδες και εθνική αλβανική κίνηση στις μητροπολιτικές επαρχίες Δυρραχίου και Βελεγράδων κατά τα τέλη του 19ου και στις αρχές του 20ου αι.*, Ιωάννινα 1978.
- *Οι Κρυπτοχριστιανοί της Σπαθίας (αρχές 18ου-1912)*, Διδακτορική Διατριβή, Ιωάννινα 1979.
- «Η στάση της Τουρκίας απέναντι στους Αλβανούς σε συνάρτηση με τη διάδοση της Μεγάλης Ιδέας στην Ήπειρο (μέσα 19ου αι.)», *ΔΩΔΩΝΗ*, τ. 8 (1979), σσ. 81-109.
- «Συμβολή στην ιστορία τεσσάρων ελληνικών κοινοτήτων της Αυστροουγγαρίας (Zemum, Novi Sad, Orsona, Temesvar)», *ΔΩΔΩΝΗ*, τ. 9 (1980), σσ. 323-374.
- «Σχολεία και δάσκαλοι της μητροπολιτικής επαρχίας Ιωαννίνων (στα τέλη του 19ου και τις αρχές του 20ού αι.)», *ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ*, τ. 3 (1981), σσ. 159 – 212.
- «Προτάσεις της επιτροπής του βιλαετίου Ιωαννίνων πάνω στο σχέδιο μεταρρυθμίσεων της Πύλης (1879 – 1880)», *ΔΩΔΩΝΗ*, τ. 10 (1981), σσ. 339 – 368.
- «Ο ηπειρωτικός τύπος κατά την προαπελευθερωτική περίοδο», *Λόγος Πανηγυρικός (20 Φεβρουαρίου 1983)*, Ιωάννινα 1983.
- «Προσπάθειες για την ελληνοποίηση της τουρκικής ατμοπλοϊκής εταιρείας “ΣΚΙΠΕΤΑΡ” (1908-1911)», *ΔΩΔΩΝΗ*, τ. 12 (1983), σσ. 443-453.

- *Θέματα Ιστορίας της Τουρκοκρατίας. Α΄ Ηπειρωτικός Χώρος (Πανεπιστημιακές παραδόσεις)*, Ιωάννινα, 1984.
- *Η αλβανική κίνηση στο βιλαέτι Ιωαννίνων και η συμβολή των λεσχών στην ανάπτυξη της (1908-1912)*, Ιωάννινα 1984.
- Επιμέλεια έκδοσης του τρίτομου έργου του Παναγιώτη Αραβαντινού: «Περιγραφή της Ηπείρου», Ιωάννινα 1984.
- «Η στάση της Ρουμανικής προπαγάνδας στην προσάρτηση της Ηπειρο - Θεσσαλίας στην Ελλάδα (αντιδράσεις και επιπτώσεις)», *ΔΩΔΩΝΗ*, τ. 13 (1984), σσ. 331-346.
- «Η χρήση της ελληνικής γλώσσας στη διοίκηση και στη δικαιοσύνη του βιλαετιού Ιωαννίνων (1879-1912)», *ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ*, τ. 7 (1985), σσ. 63-92.
- «Ηπειρώτες απόδημοι στη Ρωσία τον 19ο αι. και η συμβολή τους στην ανάπτυξη της Ηπείρου», *ΔΩΔΩΝΗ*, τ. 15, τεύχ. 1 (1986), σσ. 103-128.
- Προλεγόμενα στο έργο του Παναγιώτη Αραβαντινού «Ιστορία της Ελληνικής Παιδείας παρ' Έλλησιν», Ιωάννινα 1986, σσ. ια΄ - ιθ΄.
- « Η οργάνωση του κράτους στην απελευθερωμένη Ήπειρο (1913-1914)», *ΔΩΔΩΝΗ*, τ. 16, τεύχ. 1 (1987), σσ. 497-610 και σε ειδικό ανάτυπο. σ. 128.
- «Διαλυτήρια μνηστείας και διαζύγια στη μητροπολιτική επαρχία Ιωαννίνων - Βελλάς (1840-1855)», *ΣΥΝΔΕΙΠΝΟΝ*, τιμητικό αφιέρωμα στον καθηγητή Δημήτριο Σ. Λουκάτο, Ιωάννινα 1988, σσ. 199-235.
- «Ο Κρυπτοχριστιανισμός κατά τη διάρκεια της Τουρκοκρατίας», *Πρακτικά του θεολογικού Συνεδρίου εις τιμήν και μνήμην των Νεομαρτύρων*, Θεσσαλονίκη 1988, σσ. 329-340.
- «Απόπειρες εποικισμού της Ηπείρου με μουσουλμανικούς πληθυσμούς (τέλη 19ου αι.)», *ΔΩΔΩΝΗ*, τ. 17, τεύχ. 1 (1988), σσ. 119-133.
- «Διοικητικοί και Δικαστικοί θεσμοί στο Βεράτι επί Τουρκοκρατίας», *ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ*, τ. 11 (1989), σσ. 364-384.
- Προλεγόμενα στο έργο του Απόστολου Βερτόδουλου «Τα Γιάννινα στο χώρο και στο χρόνο», Ιωάννινα 1991.

- «Συμβολή στην ιστορία της εκκλησιαστικής και κοινοτικής ζωής στη Μητροπολιτική επαρχία Ιωαννίνων», *ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ*, τ. 13 (1991), σσ. 77-158.
- «Epirskie emigranty v Rossi I XIXv i ih vklad v razvitie Epira», *Balkanske Issledovanija* 11 (1989), σσ.123-130.
- *Η Ρουμανική προπαγάνδα στο βιλαέτι Ιωαννίνων και στα βλαχόφωνα χωριά της Πίνδου: Τομ. Α΄ Μέσα 19ου αι. - 1900*, Ιωάννινα, 1995.
- *Ήπειρος, 4000 χρόνια Ελληνικής Ιστορίας και Πολιτισμού*, Αθήνα 1997: Τα άρθρα: «Η Ήπειρος στον αγώνα της ανεξαρτησίας» σσ. 270-288, «Από την απελευθέρωση της Ελλάδος ως το Συνέδριο του Βερολίνου» σσ. 288-294, «Εσωτερικές εξελίξεις (1830-1913)» σσ. 294-314, «Από το Συνέδριο του Βερολίνου ως την απελευθέρωση της Ηπείρου» σσ. 356-374, «Ο Ελληνοϊταλικός πόλεμος, επιχειρήσεις στο Ηπειρωτικό μέτωπο» σσ. 389-401.
- «Η ίδρυση της “Ηπειρωτικής Προοδευτικής Ομάδος” Ιωάννινα 1917-1918», *ΔΩΔΩΝΗ: ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ*, τ. 32 (2003), σσ. 203-224.
- «Πολιτική κατάσταση στην Ηπειροθεσσαλία κατά το 1872», *ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ*, τ. 24 (2005), σσ. 11-39.

